

Kommunstyrelsen

Uppföljande granskning av intern kontroll avseende ÄTA och omfattningsförändringar i investeringsprojekt, nr 9/2018

Yttrande till kommunfullmäktiges revisorer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över uppföljande granskning av intern kontroll avseende ÄTA och omfattningsförändringar i investeringsprojekt, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges revisorer har genomfört en granskning av internkontroll avseende bland annat ÄTA (ändrings-, tilläggs- och avgående arbeten). En uppföljande granskning av Ernst & Young har resulterat i en revisionskrivelse där kommunfullmäktiges revisorer önskar återkoppling avseende hur verksamheten arbetat med de rekommendationer som ännu inte åtgärdats. I huvudsak avser rekommendationerna åtgärder för rutiner och arbeten med kommunens ÄTA-hantering. Av berörda enheter görs bedömningen att samtliga rekommendationer är fullt åtgärdade.

Ärendet

Bakgrund

Under 2016 genomförde kommunfullmäktiges revisorer en granskning av intern kontroll avseende bland annat ÄTA (ändrings-, tilläggs- och avgående arbeten). På uppdrag av revisorerna har Ernst & Young gjort en uppföljande granskning av vad som genomförts av de rekommendationer som revisorerna tidigare lämnat.

Granskningen har resulterat i en revisionskrivelse (bilaga 2) och en revisionsrapport (bilaga 3), som visar att följande ÄTA-rekommendationer till kommunstyrelsen ännu inte har åtgärdats;

1. *Utarbeta rutiner* för att säkerställa att beslut om ÄTA fattas i behörig ordning. I detta ingår bland annat att klargöra om och i så fall under vilka omständigheter beslut om ÄTA utgör ett delegationsbeslut eller ej.
2. *Utarbeta rutiner* för att säkerställa att beslut om ÄTA dokumenteras på ett tillräckligt sätt.
3. *Upprätta en enbetydig rutin* för projektavslut där väsentliga ÄTA-poster specificeras och kommenteras oavsett om ÄTA ryms inom budget eller ej.
4. Det administrativa verktyg som används av kommunen finns möjlighet att markera vilka kostnader som utgörs av ÄTA genom att använda en separat aktivitetskod. Det bör vara ett krav att *aktivitetskoden används när ÄTA föreligger* och det bör finnas en kontroll som säkerställer att så sker.

Kommunstyrelsen har därmed ombetts att återkoppla status kring vilket åtgärdsarbete som pågår.

Enheternas samlade kommentarer

Exploateringsenheten Nacka, Exploateringsenheten Nacka stad, Enheten för bygg och anläggning

1. Rutin för att säkerställa att beslut om ÄTA fattas i behörig ordning

Det följer av revisionsrapporten att kommunstyrelsen i denna del tidigare återkopplat att varje projektledare har ansvar för att fatta beslut om förändringar som ligger inom beslutad budget. Om budgeten inte kan hållas ska frågan hanteras och beslutas i enlighet med delegationsordning. En arbetsgrupp har granskat de juridiska frågeställningarna kring hanteringen av ÄTA kopplat till kommunalrätten och sett över enheternas rutiner och arbetssätt, däribland delegationsordning.

För att kunna besvara frågan hur beslut om ÄTA fattas i behörig ordning behöver avstamp tas i kommunallagens regler om beslutanderätt. Kommunallagen skiljer på kommunalrättsliga beslut och rena förberedande eller verkställande åtgärder.

I den mån ett godkännande av ÄTA handlar om att verkställa den byggnation som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen beslutat får det betraktas som verkställighet, vilket inte kräver ett delegationsbeslut med stöd av delegationsordningen. Det förutsätter att den aktuella ÄTA:n ryms inom ramen för kommunfullmäktiges eller kommunstyrelsens beslut och beslutad budget. Tjänstepersonen behöver förhålla sig till de ramar och politiska ställningstaganden som återfinns inom detaljplaneprocessen, detaljprojekteringen samt i den utbyggnadspromemoria som skrivs fram och i budgetbeslut, det vill säga den anställda verkställer tidigare politiska beslut.

Godkännande av ÄTA som ryms inom redan politiskt beslutade ramar ska dokumenteras och kommunens interna rutiner måste följas eftersom det kan finnas begränsningar om exempelvis attesträtt. Detta eftersom en ÄTA i princip alltid är förknippad med ekonomiska följder. Det finns därför en framtagen rutin för hanteringen av ÄTA.

Enheterna gör bedömningen att rekommendationen därmed är åtgärdad.

2. Rutin för tillräcklig dokumentation

En arbetsgrupp har sett över enheternas rutiner och arbets sätt kring hanteringen av ÄTA.

När enheterna genomför byggmöten och ekonomimöten har de en rutin som innefattar att alla ekonomiska beslut dokumenteras i ett ekonomimötesprotokoll. Detta enligt en överenskommelse i startmötesprotokoll och för att förfarandet ska få stöd enligt antingen AB 04 (allmänna bestämmelser för utförandeentreprenader), ABT 06 (allmänna bestämmelser för totalentreprenader eller ABK 09 (allmänna bestämmelser för konsultuppdrag). ÄTA som inte är dokumenterade enligt detta arbets sätt ersätts inte.

I dagsläget gör enheterna bedömningen att rutinen innebär en tillräcklig dokumentation över hanteringen av ÄTA.

3. Enhetlig rutin för projektavslut

I revisionsrapporten framgår det att rutinen för projektavslut har utvecklats så att väsentliga ÄTA-poster ska specificeras och kommenteras i den ekonomiska redovisningen. I den nya föreslagna rutinen behandlas frågan om att specificera och kommentera väsentliga ÄTA-poster uttryckligen, oavsett om ÄTA ryms inom budget eller inte. Arbetet ska enligt revisionsrapporten slutredovisas för enheterna i samband med kommande enhetsmöte i början på 2019.

Arbetet har nu slutförts av exploateringsenheterna genom en framtagen och godkänd rutin för projektavslut som börjat användas sedan i maj 2019. Till rutinens mallar för projektavslut är följande hjälptext framtagen (stycket nedan har kompletterats i rutinen under rubriken "Budget");

"Varje budgetförändring ska kommenteras kort... I detta stycke ska även väsentliga ÄTA-poster specificeras och kommenteras oavsett om ÄTA vid tidpunkten ryms inom befintlig budget."

Enheterna gör bedömningen att rekommendationen därmed är åtgärdad.

4. Krav på användning av aktivitetskod vid ÄTA

För stadsbyggnadsprojekt inom exploateringsenheterna finns en specifik aktivitetskod sedan 2018 upplagd i ekonomisystemet och i projektverktyget PortN för att möjliggöra uppföljning på ett tydligare sätt. Rapporteringen av ÄTOR i ekonomisystemet följer rutinerna för ekonomirapportering. Enligt den implementerade rutinen ska en aktivitetskod användas vid ÄTA och därmed bedömer enheterna att rekommendationen är åtgärdad.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut har inga ekonomiska konsekvenser eftersom arbete med åtgärder i enlighet med rekommendationerna rymms inom ordinarie budget för ansvariga enheter.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut har inga direkta konsekvenser för barn.

Bilagor

Bilaga 1	Förslag till yttrande
Bilaga 2	Revisionskrivelse av den 18 mars 2019
Bilaga 3	Revisionsrapport 9/2018

Anna Green
T.f. Stadsbyggnadsdirektör

Peter Granström
Enhetschef
Exploateringsenheten Nacka stad

Ulf Crichton
Enhetschef
Exploateringsenheten Nacka

Peter Skogberg
Enhetschef
Enheten för bygg och anläggning